

Kunsthuis SYB is een residency: een open, gastvrije woon- en werkplek in Beetsterzwaag, waar experiment, onderzoek en talentontwikkeling centraal staan. Kunsthuis SYB biedt hedendaagse kunstenaars en curatoren een werkplek in de luwte van de (kunst)wereld. Residents worden op basis van een projectvoorstel geselecteerd en uitgenodigd om zes weken in Kunsthuis SYB te werken en te verblijven.

SYB

Tijdens een projectperiode in SYB kunnen zij zich ontwikkelen door middel van onderzoek, experiment en nieuwe samenwerkingsverbanden. Kunsthuis SYB biedt hiertoe ruimte, stimulans en ondersteuning. De periode wordt afgesloten met een publieke presentatie, die verschillende vormen aan kan nemen.

INDEX

VOORWOORD	4
CORONA-PANDEMIE EN SYB	6
TOEKOMST	8
ACTIVITEITEN / RESIDENCIES	10
Maarten Bel - BEL'S STAND-UP COMEDY CLUB	10
Anna Hoetjes - SPECTRA	14
LD Garnier - USITATISSIMUMISSITATISU	18
Halla Einarsdottir - PORTAL SCROLL	20
Sissel Marie Tonn - BECOMING A SENTINEL SPECIES	24
De Onkruidenier	28
ACTIVITEITEN / SYB CIRCLES	30
Essay Liza Voetman & Petra Ponte	32
Interview Anna Rosja Haveman & Anna Hoetjes	32
Podcast Josje Hattink & Maarten Bel	32
Podcast Josje Hattink & Laurent-David Garnier	32
Beschouwing Liza Voetman & Halla Einarsdóttir	32
Live desktop collage Sissel Marie Tonn & Josine Sibum Siderius	32
ACTIVITEITEN / SAMENWERKINGEN	34
ACTIVITEITEN / OVERIGE PROJECTEN	36
SYB x Academie Minerva: 24 hours	36
Artist in Space: Midseason 2020	38
On Affecting Change Through Artist in Residencies	40
ACTIVITEITEN / PROGRAMMAWIJZIGINGEN	42
CIJFERS & BEREIK	44
FINANCIËN	46
CODES	48
Governance	48
Diversiteit	48
Fair Practice	48
TEAM SYB 2020	50

Zoals voor zovelen, was 2020 ook een roerig jaar voor SYB. Naast de last van de corona-pandemie waren er in dit jaar veel zorgen over de continuïteit van SYB. Gelukkig is SYB het jaar doorgekomen en ziet het er voor 2021 alweer veel rooskleuriger uit.

Ook voor Kunsthuis SYB stond 2020 in het teken van aanpassingen vanwege de maatregelen rond COVID-19. Tijdens de eerste lockdown kwamen directie en bestuur gelukkig tot de conclusie dat de kern van het programma van SYB de residency is: een woon- en werkplek voor kunstenaars. Het geplande jaarprogramma en de residencies konden daardoor grotendeels plaatsvinden, weliswaar met een directie die vooral van afstand de kunstenaars kon begeleiden. Voor de publieke eindpresentaties en weekendopenstellingen werden boeiende virtuele alternatieven gevonden, die een groter en met name online publiek vonden. Voor meer informatie over de invloed van de corona-pandemie op het programma van Kunsthuis SYB, zie het hoofdstuk <Corona-pandemie>.

Dit jaar vroegen verschillende grote subsidieaanvragen de aandacht, die de continuïteit van SYB zouden waarborgen; een aanvraag bij het Mondriaan Fonds binnen de nieuwe regeling Programma's Kunstpodia BASIS en een aanvraag bij Provincie Fryslân binnen de nieuwe beleidsnota Nij Poadium. In 2020 werd de vierjarige subsidie van de provincie toegekend, begin 2021 volgde na een bezwaarprocedure de toekenning van het Mondriaan Fonds voor 2021-2022.

In juni 2020 trad Dorine Schreurs (1978) aan als algemeen bestuurslid. Dorine studeerde kunstgeschiedenis (hedendaags) aan de Universiteit Leiden en heeft zich sindsdien altijd bezig gehouden met de werving van extra middelen bij fondsen, bedrijven en particulieren. Voor haar verhuizing naar Friesland in 2017 werkte zij ruim 5 jaar bij het Stedelijk Museum Amsterdam. Nu werkt zij als freelancer in Friesland en de randstad aan projecten in de culturele sector op het vlak van development strategie. Op het moment ontwikkelt zij een Development Strategie voor Arcadia (de Friese triënnale als vervolg op LF2018).

Het bestuur van Kunsthuis SYB ziet de toekomst van SYB met vertrouwen tegemoet en verheugt zich op de komende jaren, waarin wij op lokaal, regionaal én landelijk niveau willen bijdragen aan een vernieuwende en solidaire kunstwereld.

- Namens het bestuur, Irene Kromhout

Gevolgen voor de organisatie

De corona-pandemie maakte duidelijk dat de organisatie van Kunsthuis SYB kwetsbaar is. Deze bestond in 2020 uit 1 betaalde part-time kracht, en een aantal vrijwilligers op afstand. Door het sluiten van de scholen kwam de productiviteit van deze medewerkers onder druk te staan. Ook werd er vanuit huis gewerkt. Om deze redenen was het minder goed mogelijk om Kunsthuis SYB te bezoeken en zo contacten met kunstenaars, partners en andere betrokkenen intensief te onderhouden. SYB ontving corona-compensatiegelden via het Mondriaan Fonds om weggevallen inkomsten op te vangen. Deze gelden zijn bestemd voor het programma en de betaling van honoraria van kunstenaars. Een deel van deze gelden is meegenomen naar 2021.

Gevolgen voor het programma

Na de aankondiging van de eerste lockdown werd besloten tot het uitstellen van de eindpresentatie van Maarten Bel (hoogstwaarschijnlijk naar een moment tijdens SYB's Triënnale in 2021), en het verplaatsen van de geplande 24/uurs residencies naar mei 2020. In deze periode namen bestuur en directie de tijd om de gevolgen van de maatregelen voor SYB te bespreken. De conclusie was dat de belangrijkste functie van Kunsthuis SYB niet direct in het geding was gekomen: dat was en is het faciliteren van ontwikkeling en onderzoek van beeldend kunstenaars. Kunsthuis SYB is trots dat alle geplande residencies in 2020 zijn doorgegaan. Alleen voor publieksevenementen zoals de weekendopenstelling, eindpresentaties en geplande evenementen werden alternatieven gezocht.

Inhoudelijk leverde dit een aantal interessante eindpresentaties op.

Zo waren de eindpresentaties van Anna Hoetjes en Laurent-David Garnier alleen op afspraak te bezoeken, wat de uitwisseling en het contact tussen publiek en kunstenaars intensiverde; toonde Sissel Marie Tonn haar werk in een live YouTube presentatie als Live Desktop Collage; en was ook de presentatie van De Onkruidenier live via YouTube te volgen.

De rol van SYB Circles werd extra belangrijk; de producties van SYB's voormalige schrijversprogramma verschaften niet alleen een reflectie op het werk van de kunstenaar, maar eerder een inkijkje in hun maak- en denkproces. Dit leverde vooral een nieuw bereik op voor Kunsthuis SYB; bezoekers die anders niet naar Beetsterzwaag zouden zijn afgereisd, konden de presentaties zo toch volgen. Deze zijn bovendien nog steeds terug te kijken.

Zoals gezegd was 2020 een roerig jaar en zorgelijk jaar, waarin we daadwerkelijk hebben gevreesd voor het voortbestaan van SYB. Halverwege 2020 werd bekend dat de Provincie Fryslân Kunsthuis SYB de komende vier jaar opneemt in de provinciale culturele basisinfrastructuur. Het was echter een grote tegenvaller toen in september het Mondriaan Fonds oordeelde dat Kunsthuis SYB ondanks een positief advies toch géén bijdrage zou ontvangen in de regeling Kunstpodia BASIS. Hiermee stond de begroting meteen op losse schroeven, wat leidde tot een grondige herijking van de budgetten en ambities. SYB tekende bezwaar aan tegen de beslissing op grond van ontbrekende inhoudelijke gronden. Ook werd er contact gezocht met instellingen in hetzelfde schuitje; een landelijke PR-actie #nietonderdezaaglijn zette SYB en de andere 13 instellingen op de kaart en bereikte het ministerie. Helaas leidde de actie met de andere instellingen niet tot het vergroten van de budgetten voor presentatie-instellingen door het Mondriaan Fonds. In februari 2021 werd echter bekend dat ons bezwaar gegrond werd verklaard, en dat SYB voor 2021-2022 alsnog is opgenomen in de regeling BASIS.

Inmiddels ziet de toekomst er rooskleuriger uit. In 2021 kan SYB een nieuwe freelance coördinator aantrekken; is de liquiditeit van de organisatie gezond; werkt het bestuur aan een vernieuwing van het huishoudelijk reglement; ontvangt de directie mentoring via Cultuur+Ondernemen en wordt er hard gewerkt aan een versterking van het lokale en regionale netwerk.

Maarten Bel - BEL'S STAND-UP COMEDY CLUB

4 februari t/m 17 maart

Beeldend kunstenaar Maarten Bel houdt van kunst met humor. Hij gebruikt het dan ook graag als middel in zijn werk, dat varieert van foto's, installaties en performances tot educatieve workshops en sculpturen. Tijdens zijn residency in SYB deed hij onderzoek naar dit thema binnen zijn werk, maar wilde hij ook de mogelijkheden van stand-up comedy verkennen. Tijdens zijn residency riep hij daarom zijn eigen stand-up comedy club in het leven. Hij richtte de tentoonstellingsruimte in als comedy club, waar ook ouder werk van hem te zien was. Bel werkte samen met lokaal muziek- en performancetalent en organiseerde twee tryouts. De laatste try out en het afsluitende optreden (de eindpresentatie) werden afgeblazen: deze vielen precies samen met de start van de eerste lockdown in Nederland. Tijdens zijn residency startte Bel ook met het borduren van kleine werkjes, vaak met een grap of kreet erin verwerkt. Ook na zijn residency ging hij hiermee door.

Het podium bleef leeg, omdat de afsluitende show van Maarten Bel door de corona-pandemie niet door kon gaan.

Gastoptredens van lokale musici tijdens de eerste try-out van Maarten Bel's stand-up comedy show in Kunsthuis SYB.

Anna Hoetjes - SPECTRA

25 maart t/m 9 mei 2020

Eindpresentatie: 9 mei

In samenwerking met: PyraSied Leeuwarden, Douwe van der Velde

In maart en april verbleef beeldend kunstenaar Anna Hoetjes in Kunsthuis SYB. Tijdens haar residency in Kunsthuis SYB deed Anna Hoetjes onderzoek naar de rol van de vrouw in de geschiedenis van de ruimtevaart en astronomie. Ze richtte zich daarbij op een aantal markante vrouwelijke astronomen die aan het eind van de 19e eeuw een cruciale rol hebben gespeeld in de ontwikkeling van de spectroscopie. Anna Hoetjes bouwde zelf een spectroscop (een apparaat waarmee stoffen worden onderzocht aan de hand van hun spectrum), met behulp van SYB-buurman en edelsmid Douwe van der Velde en maakte een aantal lichtinstallaties en sculpturen waarin de vrouwelijke astronomen de hoofdrol speelden.

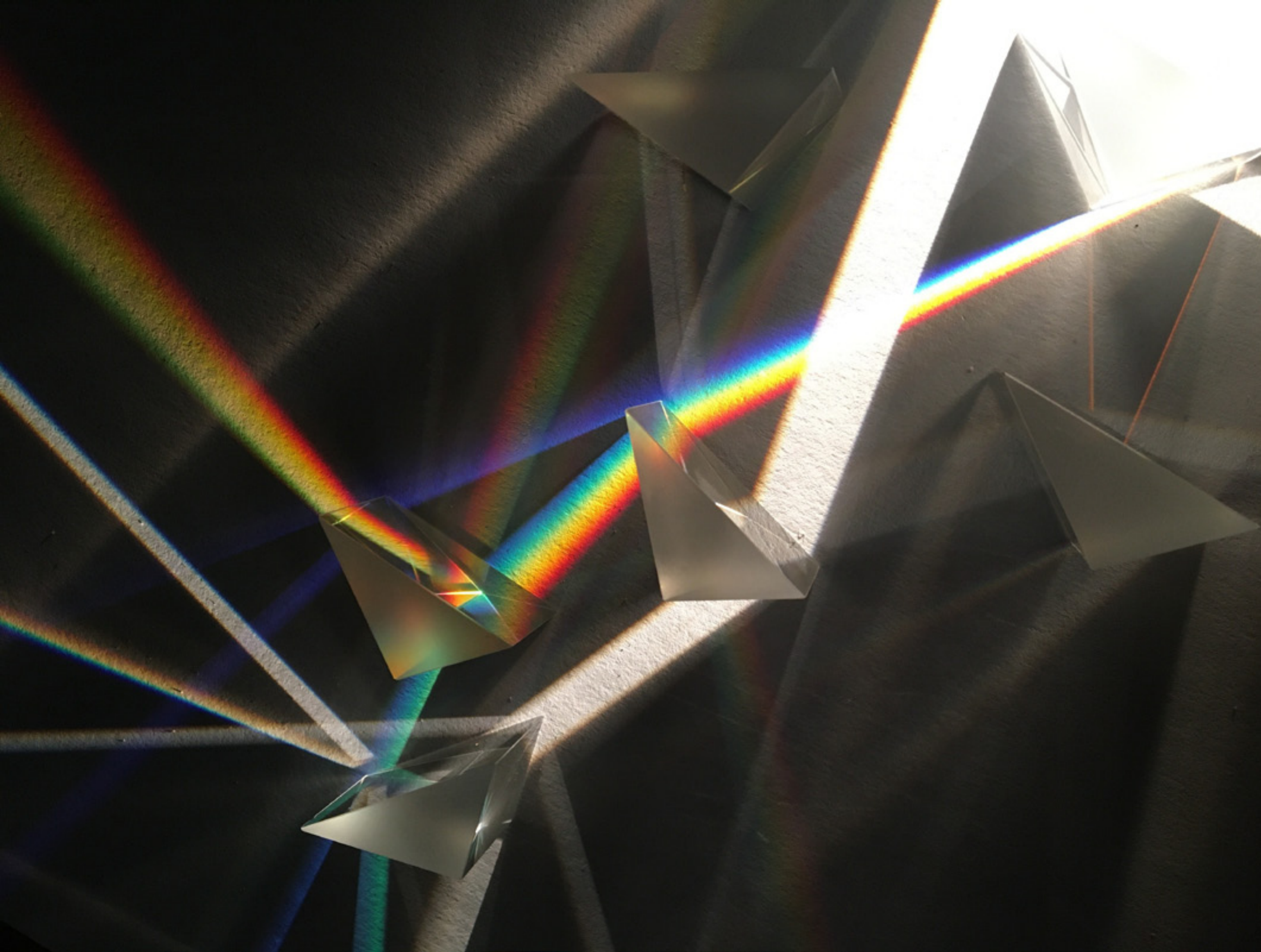
De eindpresentatie van Anna Hoetjes vond plaats op 9 mei. Bezoekers konden haar presentatie op afspraak bezoeken, en kregen een persoonlijke rondleiding. In verband met de corona-maatregelen ging Anna-Rosja Haveman op afstand met Anna Hoetjes in gesprek. Het interview werd gepubliceerd in Mister Motley (zie: <SYB Circles>).

Dit project werd mede mogelijk gemaakt door het Mondriaan Fonds. De productie van het werk is ondersteund door PyraSied Leeuwarden.

Anna Hoetjes laat zien hoe ze haar lightbox gemaakt heeft tijdens de eindpresentatie.

*Signals from the Universe - A lighthouse for
Margaret Lindsay Huggins, 2020, work in
progress*

LD Garnier - USITATISSIMUMISSITATISU

15 mei - 28 juni 2020

Preview: zaterdag 27 juni

Eindpresentatie: zondag 28 juni

In samenwerking met: Grafisch Atelier Leeuwarden

De Franse kunstenaar Laurent-David Garnier werkt met stoffen die verdampen, die ongrijpbaar en vluchtig zijn en maakt hier composities mee waarin de bezoeker zich kan bewegen en onderdompelen. Met het gebruik van geur in deze sculpturen slaat hij een brug naar de klassieke beeldhouwkunst die je immers ook op zintuiglijke manier kan ervaren. Garnier werd opgeleid als parfumeur, werkte als senior parfumeur in de parfumindustrie en volgde daarna een master beeldende kunst aan het Sandberg Instituut in Amsterdam. Sindsdien richt hij zich als parfumeur en als kunstenaar op de beleving van zintuigen in relatie tot de beeldende kunst, en vooral op de reuk. Garnier begon zijn residency noodgedwongen in zijn eigen atelier, thuis in Frankrijk.

Garnier hield zich in zijn project USITATISSIMUMISSITATISU in SYB vooral bezig met twee planten, Boeddha's hand (een soort citrusvrucht) en vlas (een plant die veel voorkomt in Noord Europa, waar linnen van gemaakt wordt). Garnier gebruikte het belangrijkste materiaal van deze planten om nieuwe sculpturen te ontwikkelen en ontwikkelde een reeks werken waarin de grondstof cellulose een belangrijke rol speelde. In SYB toonde hij lino-drukken op papier en stof, die hij maakte in samenwerking met het Grafisch Atelier Leeuwarden, cellulose-afdrukken en sculpturen van plexiglas, en een geursculptuur. Garnier toonde de werken tijdens de eindpresentatie-op-afspraak.

USITATISSIMUMISSITATISU, Laurent-David Garnier
in Kunsthuis SYB, juni 2020

Halla Einarsdóttir - PORTAL SCROLL

1 t/m 25 juli 2020

Eindpresentatie: zaterdag 25 juli

In samenwerking met Faysal Mroueh

De IJslandse kunstenaar Halla Einarsdóttir is geïnteresseerd in de manier waarop onze omgeving ons perspectief, gedrag en interacties beïnvloedt. In haar project in SYB richtte ze zich op de oppervlaktes in deze omgevingen, omdat ze ons iets kunnen vertellen over de aard van een object. De textuur van een oppervlakte laat ons zien hoe de buitenkant van dit object, of een gebouw, of een lichaam heeft gereageerd op externe omstandigheden, maar verhult ook wat er binnenin zit.

Ze werkte in Beetsterzwaag verder aan haar video Portal Scroll (ontwikkeld met kunstenaar Faysal Mroueh). De video is gebaseerd op een first person perspectief zoals gebruikt in videogame-omgevingen en bevat meerdere audiosporen. Zo word je meegenomen in het 'spel' en verken je samen de virtuele ruimte, terwijl je blik wordt gericht op de texturen en oppervlaktes van de omgeving. Als aanvulling en fysieke tegenhanger op dit virtuele werk maakte Halla ook sculpturen die tijdens het afsluitende weekend werden gepresenteerd.

Portal Scroll, Halla Einarsdottir
in Kunsthuis SYB, juni 2020

Portal Scroll, Halla Einarsdottir
in Kunsthuis SYB, juni 2020

Sissel Marie Tonn - BECOMING A SENTINEL SPECIES

7 augustus t/m 20 september 2020}

Eindpresentatie: Live Desktop Collage (152 views)

In samenwerking met: Heather Leslie (Faculteit der Bètawetenschappen, Environment & Health, Vrije Universiteit Amsterdam) en Juan Garcia Vallejo (Faculteit der Bètawetenschappen, VU, Amsterdam)

Vervolg: Tentoonstelling in MU (Eindhoven), dec 2020/ jan 2021.

Het werk van Sissel Marie Tonn draait om een vraag die ook de kern vormt van het ecologische denken: Waar eindigt ons lichaam, en begint onze omgeving? In *Becoming a Sentinel Species* combineerde de Deense kunstenaar Sissel Marie Tonn wetenschappelijk onderzoek met een speculatieve artistieke strategie, waarin de mens wordt voorgesteld als een 'kanarie in een kolenmijn' (sentinel species) – in een omgeving van microplastics. Wat betekent het als mensen worden blootgesteld aan microplastics, en als deze in hun bloed en cellen worden opgenomen?

Met dit projectvoorstel won Sissel eerder dit jaar de BAD (Bio Art & Design)-Award. In SYB werkte Sissel tussen augustus en december van dit jaar aan het script en onderzoek voor deze film. Op 13 september presenteerde zij het project als work-in-progress in een 'live desktop collage', tijdens een live YouTube presentatie vanuit Kunsthuis SYB. De film was vanaf 11 december 2020 te zien in MU, Eindhoven.

A hot day at Kunsthuis SYB

De Onkruidenier

7 december 2020 t/m 17 januari 2021

Eindpresentatie: 16 januari (102 views)

In samenwerking met: Mans Schepers

Vervolg: Presentatie in SYB als onderdeel van Arcadia (2022)

Voor De Onkruidenier (Jonmar van Vlijmen, Ronald Boer en Rosanne van Wijk) vormt het samenspel van landschapsvormende factoren tussen mens en omgeving een belangrijke aanleiding voor hun werk. Hoe beïnvloedt onze omgeving ons, en andersom? Tijdens hun residency in SYB deed De Onkruidenier vanuit Beetsterzwaag onderzoek naar de aanwezigheid van de zee in Friesland, door literatuuronderzoek, wandelingen, gesprekken en een zoektocht naar halotolerante planten, ofwel: planten die zich aan kan passen aan de aanwezigheid van zout in de omgeving. De Onkruidenier deed dit ook al op andere plekken in Nederland, door het onderzoek in Friesland hieraan toe te voegen ontstaat een steeds completer beeld van de geschiedenis van de zee in het Nederlandse landschap.

Hun onderzoek in SYB breidde zich al snel uit naar een cultuurhistorisch onderzoek naar de streek, en de geschiedenis van het huis zelf. De Onkruidenier sprak met dorpsbewoners, experts en de lokale vrijwilligers van SYB over de invloed van de omgeving op het leven, de gewoontes en het eten in de streek. Het oorspronkelijke plan was om deze bevindingen te vertalen in een serie wandelingen of installatie in Kunsthuis SYB, maar omdat het project precies samenviel met de tweede lockdown in Nederland kon SYB niet opengesteld worden voor publiek. De eindpresentatie vond online plaats, in een gesprek tussen Anna-Rosja Haveman en de leden van De Onkruidenier. Omdat het onderzoek van De Onkruidenier zo rijk

is, en omdat er nog geen presentatie is gemaakt van hun bevindingen is in overleg besloten dat het collectief in 2021 en 2022 terugkomt om hun onderzoek voort te zetten en verder uit te bouwen: de resultaten van hun residency en onderzoek zullen getoond worden tijdens de grote Friese Triënnale Arcadia in 2022.

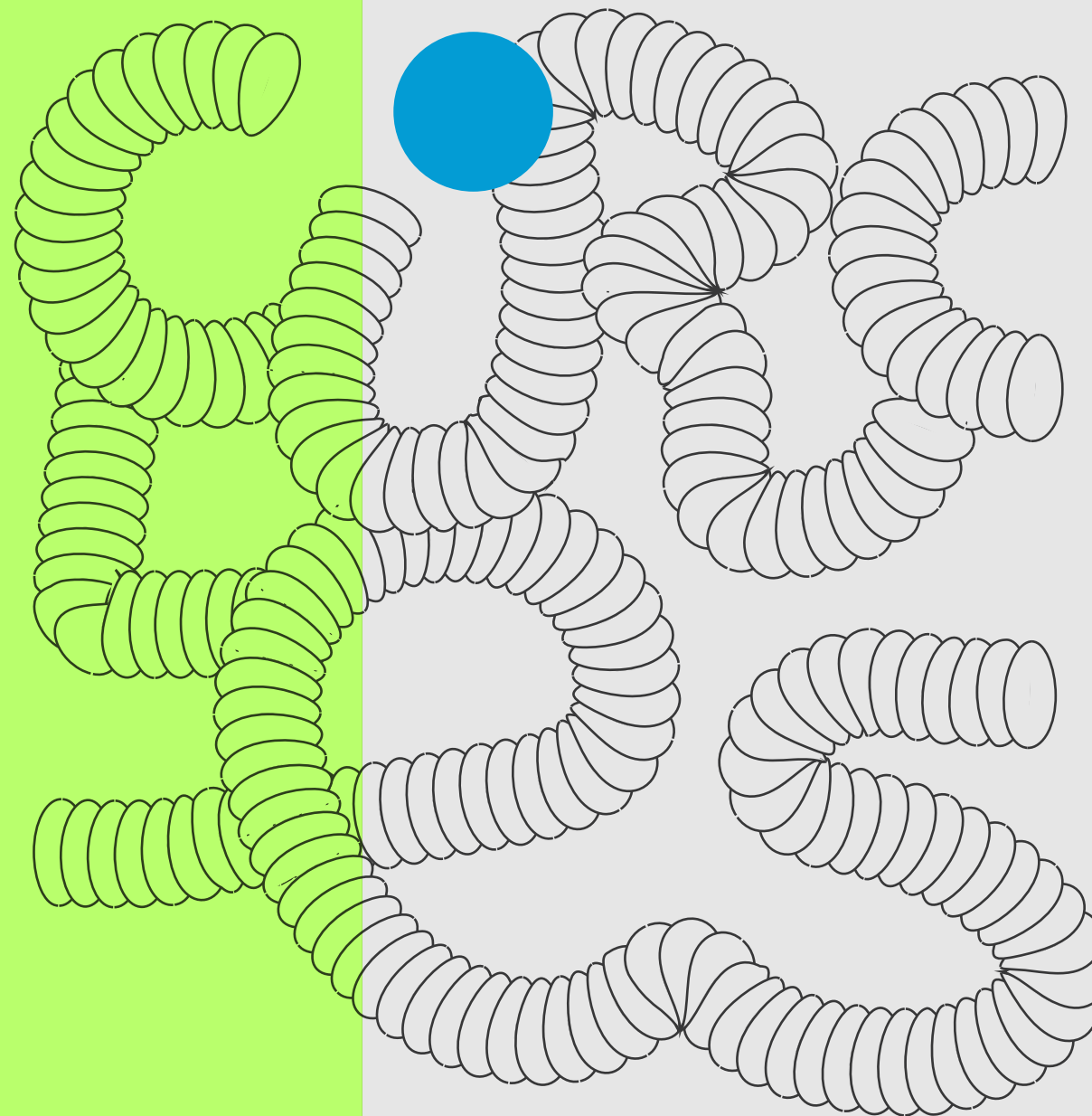
Dit project werd mogelijk gemaakt door het Mondriaan Fonds, de Van Teyens Fundatie en de gemeente Opsterland

Onkruidenier voor Kunsthuis SYB

In SYB Circles experimenteren kunstenaars en denkers met andere media dan kritische teksten om tot een reflectie op een kunstproject te komen.

Deze nieuwe beschouwingen kunnen de vorm aannemen van podcasts, dialogen, lees- en discussiegroepen of live events. Zo onderzoekt SYB welke rol verschillende nieuwe media kunnen spelen in het domein van de kunstkritiek. Sinds 2019 bestaat het team van SYB Circles uit: Josje Hattink, Anna-Rosja Haveman, Vanessa van 't Hoogt, Brenda Tempelaar en Liza Voetman. Aan het einde van 2020 nam Brenda Tempelaar afscheid van SYB Circles.

In 2020 werden de volgende producties gemaakt:

Essay | Liza Voetman & Petra Ponte

But How Are You, Really?

Petra Ponte verdiepte zich door middel van archiefonderzoek en gesprekken in kunstenares Nola Hatterman (1899 – 1984) en de vrijheidsstrijder Boni (ca. 1730 – 1793). Liza Voetman schreef naar aanleiding van haar project het essay *But How Are You, Really?*

Interview | Anna Rosja Haveman & Anna Hoetjes

Het overzicht van de aarde is bepaald door witte mannen

Tijdens haar residency in Kunsthuis SYB onderzocht Anna Hoetjes de rol van de vrouw in de geschiedenis van de ruimtevaart en astronomie. In haar project *Spectra* doet ze historisch onderzoek naar een aantal markante vrouwelijke astronomen die aan het eind van de 19e eeuw een cruciale rol hebben gespeeld in de ontwikkeling van de spectroscopie. Anna-Rosja Haveman correspondeerde met haar over dit project, te lezen via Mister Motley.

Podcast | Josje Hattink & Maarten Bel

Wat is nu echt grappig? Wat doet humor? En op welke manier kan je het gebruiken binnen de beeldende kunst? Maarten Bel onderzocht deze vragen tijdens zijn residency in SYB, waar hij ook een stand-up comedy club opende. Josje Hattink interviewde hem hierover via WhatsApp.

Podcast | Josje Hattink & Laurent-David Garnier

Realm, the real alma mater of the senses

De Franse kunstenaar Laurent-David Garnier werkt met stoffen die verdampen, die ongrijpbaar en vluchtig zijn en maakt hier composities mee waarin de bezoeker zich kan bewegen en onderdompelen. In dit geluidswerk ontmoet Josje Hattink hem en praten ze over zijn praktijk als beeldend kunstenaar en zijn project bij Kunsthuis SYB.

Beschouwing | Liza Voetman & Halla Einarsdóttir

What does the space between here and there narrate?

Halla Einarsdóttir verbleef in de zomer in SYB. Haar interesse in de oppervlaktes van onze omgevingen, leidde tot een videowerk en verschillende sculpturen in SYB. Liza Voetman schreef er deze beschouwing over.

Live desktop collage | Sissel Marie Tonn & Josine Sibum Siderius

In het werk van Sissel Marie Tonn onderzoekt ze de complexe manieren waarop mensen hun omgeving waarnemen en ermee omgaan. Haar werk draait om een vraag die ook de kern vormt van het ecologische denken: Waar eindigt ons lichaam, en begint onze omgeving? Tijdens haar residency werkte ze aan een film die nu te zien is in MU, in Eindhoven. Ze deelde haar onderzoek in deze presentatie op YouTube en sprak met Josine Sibum Siderius over haar project.

In 2020 is door verschillende kunstenaars samengewerkt met lokale partners en experts. Maarten Bel nodigde voor zijn try-outs lokaal podiumtalent uit. Anna Hoetjes won de expertise in van Douwe van der Velde, en werd haar project financieel gesponsord door PyraSied, een plexiglas fabrikant in Leeuwarden. Ook Laurent-David Garnier werkte met dit bedrijf; hij mocht ook gebruik maken van de drukpers van het Grafisch Atelier Leeuwarden.

SYB x Academie Minerva: 24 hours

Educatie

Verplaatst van maart naar mei 2020

Met: Karina Puuffin, Kara Noble, Layla Arthur, Nune Tunjikian, Pan Vanitcharoenthum, Polina Shuvalova, Klaudija Ilayte, Samantha Pellarini & Zjuul Wiersema en Miru Park.

De kunstenaars (derde- en vierdejaarsstudenten) werden tijdens hun ultrakorte residency op afstand begeleid, en kregen ruimte en tijd om binnen hun dag een nieuwe wending aan bestaand of nieuw werk te geven. Zo deden zij ervaring op met het werken als artist-in-residency, het plannen en uitvoeren van een project op locatie, en konden ze ervaren wat de rust en omgeving van Beetsterzwaag en een residency als SYB ze kon bieden. De resultaten zouden worden getoond in de Koepelzaal van het Frank Mohr Instituut Groningen, maar dat is in verband met de (eerste) lockdown niet doorgegaan. Het 24-uurs format is afkomstig van het Sober and Lonely Institute for Contemporary Art (SLICA), een kunstenaarsinitiatief in Zuid Afrika en is voor SYB ontwikkeld door voormalig PC-lid en beeldend kunstenaar Noor Nuyten. Dit project werd mogelijk gemaakt door Academie Minerva.

Artist in Space: Midseason 2020

Coaching

NOORDENAARS, het samenwerkingsplatform van twaalf Noord-Nederlandse kunstinstellingen, lanceerde in 2020 het experimentele talentprogramma Artist in Space. In 2019 vond de eerste uitvoering binnen dit project al plaats, in het project Midseason dat SYB organiseerde in samenwerking met het resort (Groningen). In 2020 is dit project nogmaals uitgevoerd: in het project wordt een groep kunstenaars in een aantal weken begeleid naar de productie van een tentoonstelling. In SYB werden zij door leden van SYB Circles ondersteund bij het geven van presentaties en het schrijven van een artist-statement. De eerste bijeenkomst vond (op 1,5m afstand) plaats in SYB, de vervolgssessies waren online.

Midseason Nulmeting
deelnemer Vanina Tsvetkova

Midseason Nulmeting
Josje Hattink (Circles)

On Affecting Change Through Artist in Residencies

Online symposium

Kunsthuis SYB x Hotel Maria Kapel x Transartists

Met: Anika Mariam Ahmed, Clare Butcher, Iarose Iarose, G, Sekai Makoni, Harriet Rose Morley en anderen.

Data: Dinsdag 8, donderdag 10 december 2020 & donderdag 14 januari 2021

Voertaal: Engels

Vervolg: Uitgave van een gratis digitale publicatie voor kunstenaars, instellingen en residencies (april 2021)

In de loop van 2020 raakten de artistiek leiders van Hotel Maria Kapel en Kunsthuis SYB met elkaar in gesprek. Zij voelden een gedeelde noodzaak om de politieke en sociale onrust van 2020, en de gevolgen van de corona-pandemie voor de kunstsector te adresseren. Daarom organiseerden zij in samenwerking met AiR Platform NL (Transartists | Dutch Culture) een symposium over de rol van artist-in-residencies in het veld.

Hotel Maria Kapel (HMK), Kunsthuis SYB en AiR Platform NL nodigden AiRs, organisatoren, kunstenaars en hun publiek uit voor een online symposium verspreid over drie dagen. Aan de hand van lezingen, paneldiscussies, workshops en breakout sessies werden de uitdagingen van (inter)nationale residencies en kunstenaars besproken. Daarbij werden thema's als zorg, zorgzaamheid, het versterken van de organisatie, vertrouwen, manieren om inclusief (of inclusiever) te zijn aangesneden.

In 2021 is ter afsluiting van het symposium een publicatie gemaakt over de besproken thema's. Ook bevat deze (gratis gedistribueerde) publicatie tips en tools voor residencies om op positieve wijze bij te dragen aan een inclusief programma en een zorgzame organisatie.

Alle kunstenaars die Kunsthuis SYB heeft opgenomen in de aanvraag voor 2019 en 2020 hebben deelgenomen aan een residency in SYB, en ook andere samenwerkings- en educatieprojecten zijn doorgegaan als gepland.

Het programma-onderdeel dat niet is doorgegaan was de uitwisseling met King's College. In 2018 onderhield de toenmalige artistiek leider een samenwerking met King's College in Londen. Deze samenwerking leidde dat jaar onder andere tot een uitwisseling van Jort van der Laan en Ben Cain (zij volgden in Londen een reeks klassen) en een werkperiode en presentatie van hun werk in Kunsthuis SYB. Bij het ingaan van het jaarprogramma 2019 was de artistiek leider echter niet meer werkzaam bij SYB. Ook aan de kant van King's College wisselde de contactpersoon, waarna de samenwerking stopte. Het uitblijven van deze uitwisseling heeft geen effect gehad op het aantal kunstenaars of bezoekers in SYB.

Extra activiteit: Symposium

Het symposium dat werd georganiseerd in samenwerking met Hotel MariaKapel en Transartists was niet gepland, maar werd geïnitieerd naar aanleiding van de Black Lives Matter protesten, de effecten van de corona-pandemie op de kunstenaars en kunstinstellingen. Het evenement vormde een nieuwe toevoeging aan de jaarprogramma's van alle drie de partners. De andere wijzigingen in het programma hebben te maken met de corona-maatregelen die vanaf maart 2020 geldig waren.

Aantal kunstenaars in SYB in 2020

Kunsthuis SYB ontving in totaal 27 kunstenaars in 2020, waaronder 8 zesweekse residents en samenwerkingspartners, 10 studenten van Minerva, 4 deelnemers van het Midseason project, en 5 externe partners/kunstenaars aan projecten.

Online bereik en social media

Het online bereik van Kunsthuis SYB was in dit corona-jaar groter dan voorheen, door aanvullende activiteit op social media, en de online toegankelijkheid van de eindpresentaties en producties van SYB Circles. Omdat het 'organische bereik' via Facebook is afgenomen is meer aandacht gegaan naar de uitbreiding van het bereik van Instagram. Dit heeft geleid in een forse toename van volgers, likes en interactie op dit platform.

Website bezoek

Totaal 2019: 75.139

Totaal 2020: 70.877

Individuele bezoekers 2019: 45.659

Individuele bezoekers 2020: 33.137

Facebook Likes

31 dec 2019: 2.552

31 dec 2020: 2.592

Instagram Followers

31 dec 2020: 1.610

31 dec 2020: 2.010

Media aandacht

Kunsthuis SYB heeft in 2020 vooral aandacht gegenereerd in vakliteratuur en lokale media. Bij het ingaan van de lockdown besteedde Mister Motley aandacht aan de presentaties die ineens niet door zouden gaan. Daarin was er ook aandacht voor de geplande show van Maarten Bel. In het artikel "Er mag gelachen worden" dat Iris van der Zee voor Mister Motley schreef werd dieper ingegaan op het project van Bel in SYB. Later dat jaar maakte de website een vergelijkbaar artikel, en was er aandacht voor het project van Sissel Marie Tonn. Het interview dat voor SYB Circles door Anna-Rosja Haveman over Anna Hoetjes' project werd gemaakt werd gepubliceerd in samenwerking met Mister Motley.

In november verscheen er een groot artikel over 'kunst in de regio' in Metropolis M, waarvoor Josine Siderius werd geïnterviewd naast Youri Appelo van Expoplu en Thomas Bakker van Club SOLO. In de laatste editie van Metropolis M van 2020 stonden de residents van De Onkruidenier centraal, die vanuit Kunsthuis SYB een aantal zomerse kerstrecepten deelden. De website Jegens en Tevens schreef in september een stuk over het project van Sissel Marie Tonn.

Het regionale weekblad Drachtster Courant besteedde in maart ook aandacht aan het project van Maarten Bel, en berichtte later dat jaar over Anna Hoetjes, Halla Einarsdóttir, en Sissel Marie Tonn. Andere lokale media als Sa! en It Nijs namen verschillende persberichten over in hun weekbladen. Gitte Brugman schreef in mei een pagina over voor het project van Anna Hoetjes in dagblad de Leeuwarder Courant, en Sissel Marie Tonn voerde een gesprek dat werd uitgezonden op de radiozender van Omrop Fryslân. Aan het einde van 2020 verscheen een groot artikel over De Onkruidenier in de Leeuwarder Courant.

Gast van Maarten Bel, in zijn steen-pak

Uitgaven

In 2020 werden evenveel residencies en projecten georganiseerd als voorgaande jaren. Door het uitblijven van grote tentoonstellingen waren de uitgaven per project ongeveer gelijk, maar werd er relatief minder geld besteed aan eindpresentaties en publieksmomenten. Er werd wel geïnvesteerd in een nieuw project, het online symposium met Hotel Maria Kapel en Transartists.

In 2020 kon een deel van de Covid-tegemoetkoming ingezet worden ten behoeve van het programma. Het resterende deel zal worden gebruikt voor activiteiten en presentaties in 2021.

In de begroting is te zien dat publieks- en presentatiekosten laag zijn gebleven. Dit hangt samen met de beperkte mogelijkheden voor publiekspresentaties als openingen en events. Vaste lasten (zoals de accommodatie en energiekosten) zijn in de boekhouding ondergebracht bij de verschillende projecten.

Dekking

In 2020 zijn er in totaal 12 fondsaanvragen gedaan (inclusief die voor het Mondriaan Fonds en de Provincie Fryslan) waarvan er 6 zijn toegekend. Deze aanvragen vormen een zware tijdsbelasting voor de organisatie. Door het afwijzen van 6 van de aanvragen in 2020 ontstond er in de loop van het jaar een liquiditeitsprobleem, maar door de Covid-ondersteuningsbijdrage die Kunsthuis SYB via het Mondriaan Fonds in juli kreeg uitgekeerd, werden dreigende tekorten op tijd ondervangen. De Covid-gelden die in 2020 niet besteed konden worden aan de programmering, worden in 2021 alsnog uitgegeven aan kunstenaars en hun projecten.

In overleg met de eigenaar van het pand (de Sybren Hellinga Stichting, Beetsterzwaag) is afgesproken dat de in 2018 opgelopen huurschuld rentevrij wordt afbetaald in maandelijkse betalingen van 100 Euro. Afhankelijk van de liquiditeit en lopende begroting wordt in kwartaal 4 van 2021 bekeken of deze afbetaling kan worden verhoogd.

Zie financiële verslag voor toelichting.

Governance

Kunsthuis SYB onderschrijft en volgt de Code Cultural Governance 2019 en implementeert die zoals passend is voor een kleine organisatie. Dat houdt onder andere in dat Kunsthuis SYB georganiseerd is volgens het bestuur+directie-model. In een organisatiereglement is beschreven welke taken het bestuur delegeert aan de directeur. Het bestuur is verantwoordelijk voor de organisatie en de stichting. Het bestuur vergadert idealiter tweemaandelijks, maar minstens 4x per jaar. De directeur is aanwezig bij bestuursvergaderingen. Het bestuur (of een afgevaardigde) en directeur hebben regelmatig overleg. Wanneer financiers een accountantsverklaring eisen, wordt een externe accountant benoemd. Via een jaaragenda worden jaarverslag, jaarrekening, begrotingen en andere financiële rapportages besproken, getoetst en vastgesteld. Het bestuur werft leden aan de hand van een profielschets en een lijst van benodigde competenties.

Diversiteit

De organisatie van SYB onderschrijft het belang van diversiteit in de organisatie en het programma en wil inclusief zijn voor mensen met een verschillende culturele achtergrond, leeftijd, sekse, opleiding, sociale achtergrond of lichamelijke beperking.

SYB is zich ook bewust van het werk dat op dit gebied nog gedaan moet worden, en voert op het moment voorbereidende gesprekken over het uitbreiden van het inclusiebeleid, en zet in op het aantrekken van medewerkers en kunstenaars die in dit beleid passen. Met betrekking tot de locatie en functie van SYB betekent een actief inclusiebeleid een focus op taal. De basistaal van SYB is Nederlands, maar bijna alle inhoudelijke uitingen, zoals teksten op de website en nieuwsberichten worden vertaald in het Engels en Fries. Heldere en begrijpelijke taal dragen bij aan deze doelstelling. Daarom wordt er extra gelet worden op taalgebruik in pers- en tentoonstellingsteksten, en op social media.

Fair Practice

SYB is begonnen als kunstenaarsinitiatief en is zich vanaf het begin bewust geweest van het belang van een faire betaling van kunstenaars. Daarom betaalt SYB al sinds de oprichting een honorarium aan kunstenaars. Ook de komende jaren zet Kunsthuis SYB zich in om de code Fair Practice (en Fair Pay) zo goed mogelijk toe te passen. Zowel op gebied van werkgeverschap, als betaling van de kunstenaars. Zo kan de stichting een gezonde organisatie in stand houden, als onderdeel van een duurzame kunstsector.

De laatste jaren was de financiële situatie van SYB zo nijpend, dat dat goed werkgeverschap in de weg stond. Vooral de functie van directeur is overbelast, wat inhoudt dat er vaak standaard meer uren gewerkt worden dan waarvoor gefactureerd kan worden. Ook is het honorarium lager dan passend is voor een dergelijke functie. Door de toekenning van de Mondriaan Fonds regeling Kunstpodia BASIS en structurele ondersteuning door Provincie Fryslân wordt in 2021 een eerste stap gezet naar betere honorering. Ook het kunstenaarshonorarium kan vanaf 2021 aangepast worden. Om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de richtlijn, met inachtneming van de geboden faciliteiten, en om het programma volledig in stand te houden, wordt in 2021 en 2022 daarom gestreefd naar een betaling van 80% van de geldende richtlijn voor individuele kunstenaars.

TEAM SYB 2020

Algemeen directeur: Josine Sibum Siderius

Huisclub (vrijwilligers Beetsterzwaag): Jan Harmsma, Durk Schroor, Ria Commandeur

SYB Circles: Brenda Tempelaar, Josje Hattink, Liza Voetman, Anna-Rosja Haveman, Vanessa van 't Hoogt

Programmeringscommissie: Anika Mariam Ahmed, Alina Lupu, twee vacatures

Vormgeving: Maarten van Maanen

Vertaling Fries-Nederlands: Ed Knotter

Bestuur: Irene Kromhout (voorzitter), Wytske Visser (secretaris), Dorine Schreurs (algemeen bestuurslid), penningmeester (vacant)

Wijzigingen in het bestuur

In 2020 waren er enkele wijzigingen in de samenstelling van team SYB. In het bestuur werd afscheid genomen van Remco Torenbosch, en trad Dorine Schreurs aan als algemeen bestuurslid. Schreurs was eerder verantwoordelijk voor de Development van het Stedelijk Museum en woont nu in Friesland. Op het moment ontwikkelt zij een Development Strategie voor Arcadia (de Friese triënnale als vervolg op LF2018).

Wijzigingen in de programmeringscommissie

In het voorjaar startte Anika Mariam Ahmed als lid van de programmeringscommissie. Anika Mariam Ahmed (1988, Dhaka, Bangladesh) is schilder en woont en werkt in Groningen. Ze deed haar BfA in Painting en een BA in Engelse Literatuur in Dhaka, Bangladesh, gevolgd door een MfA aan het Frank Mohr Instituut in Groningen. In 2020 trad Niels Bekkema terug als lid van de PC.

Eind 2020 trad Alina Lupu toe tot de programmeringscommissie. Alina Lupu, (1985, Roemenië), is een post-conceptueel kunstenaar en schrijver. Ze heeft een achtergrond in psychologie, fotografie en een onafgemaakte opleiding in de beeldende kunst - dat laatste met dank aan de Gerrit Rietveld Academie. De afgelopen jaren was ze afwisselend in dienst en onder contract bij Deliveroo, Helpling, Foodora, Uber, Hanze Groningen, Willem de Kooning Rotterdam, de Taart van m'n Tante, en Poké Perfect Amsterdam. Haar werk is o.a. geïnfiltreerd in: W139, Amsterdam; Onomatopee, Eindhoven; Drugo More, Rijeka; Rheum Room, Basel; European Lab, Lyon en Diskurs, Giessen. In 2019 was ze genomineerd voor de 8e Sybren Hellinga Kunstprijs.

Wijzigingen in de huisclub

Wilma Olthof stopte in november van 2020 met haar werk als vrijwilliger voor Kunsthuis SYB. Haar opvolger Ria Commandeur woont in Beetsterzwaag en draagt zorg voor het huis, is praktisch aanspreekpunt voor de residents en verzorgt de schoonmaak tussen de residencies in.

